

124. GEOFFREY L. MCDERMOTT KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(London, 1945. augusztus 29.)

Sir,

I am directed by Mr. Secretary Bevin to inform you that the Hungarian Government have addressed to the Allied Control Commission in Hungary a request for assistance in obtaining the return to Hungary of those members of the Provisional National Assembly who are at present outside the country. The Hungarian Government particularly request that the absent members of the Assembly should return in time to attend the reopening of the Assembly which has been arranged to take place on the 5th September.¹

2. I am to enquire whether you are willing to return to Hungary in accordance with the Hungarian Government's request. If so this department would be willing to assist to obtain a passage.

I am,

Sir,

Your obedient Servant,

PRO FO 371/48463. (aláírt fogalmazvány)

*

Uram,

Bevin miniszter úr utasított annak közlésére, hogy a magyar kormány azzal a kéréssel fordult a magyarországi Szövetséges Ellenőrző Bizottsághoz, legyen segítségére a hazatérés biztosításában a magyar Ideiglenes Nemzetgyűlés azon képviselői részére, akik jelenleg külföldön tartózkodnak. A magyar kormány különösen azt kéri, hogy nemzetgyűlés távollévő tagjai időben hazatérhessenek a nemzetgyűlés újabb összeülésére, amely szeptember 5-én esedékes.¹

2. Feladatomban megkérdezni, haza akar-e térni Ön a magyar kormány kérésének megfelelően. Ha igen, hivatalunk kész segítségére lenni az utazás lebonyolításában.

¹ A budapesti Szövetséges Ellenőrző Bizottság 1945. augusztus 22-i ülésén tárgyalta a magyar kormány kérdését Károlyi hazatérését illetően és kimondta, hogy annak részéről nincs akadálya. Ezután küldte el Zsedényi a meghívólevelet (l. e kötet 127. sz. levelét).

125. HATVANY LAJOS KÁROLYI MIHÁLYNÉHOZ

(London, 1945. augusztus)

Drága Grófné!

Maga teljesen tisztában van vele, hogy még leghívebb híveire sem lehet számítania. Rám se. Mert mi mindannyian olyanok vagyunk, hogy mihelyt háttal fordítunk, jártajuk a rossz szánkat. Nos hát tegnap este Kabos Ilonánál együtt voltak: Hatvanyék Ignotus Pállal, s miután ott közösen minden jót elmondtunk Károlyi enciklikájáról, minden szót mérlegelő okos szövegéről, egyszerre csak megszólalt a háznak emberszólásáról nevezetes asszonya: „Tegnap nálam volt Mikes a feleségével és a gyerekeivel. A vizitnek az lett volna a célja, hogy a gyereket bámuljuk meg, de Mikes egész idő alatt azt mondta, hogy mint finom hallású asszony menjek fel a BBC-be és hallgassam meg Károlyi remek magyar kiejtéssel és egy muzikális nő örömeire való beszédét.” Mire elhatároztuk, hogy mi mindannyian a jövő héten meg fogjuk hallgatni a beszédet, és akkor majd e sorok alázaatos írója, lesz bátor a benyomásáról beszámolni.¹

Roppant röstellem, hogy mi akkor élvezzük a remek házat, kertet (legalábbis én, mert Loli dolgozik), amikor a legszebb, s amikor Magának, drága Grófné a téli fagy után elsősorban jussa volna erre az örömré.² Sajnos eddig semmi kilátás, hogy Londonban lakásra találjunk. A sarki agency³ kiírta a kirakatba, hogy nem fogad többé klienseket. De talán a legközelebbi napok folyamán megtörténik a csoda. Mindenfelé mindenkinek telefonálunk e célból.

Nagy sajnálkozással hallottuk, hogy a vérvizsgálat ismét nem volt kielégítő. A haza érdekében kérjük, vigyázzon magára, mert bizony Magyarországon megerőltető idegpróbáknak lesz kitéve.

Várjuk haza a Grófot, és hogy jó híreket hoz magával.⁴

Kezét sokszor csókolja

PIL 704. f. 81. ó. e. (eredeti)

¹ Károlynak gyermekkori torokoperációja eredményeképpen fémes csengésű, kellemetlen hangja volt, de különben jól érthető, mint az a fennmaradt hangfelvétélből is megállapítható. A BBC-nél azonban, amíg Horthy esetleges fordulatával számolva nem akarták Károlyt szerepeltetni, hangjára hivatkoztak legegyszerűbb érvként. Miután Horthy leszerepelt, Károlyi hangja nem volt akadály, erre utal Hatvany.

² Amíg Károlyinét egy vidéki szanatóriumban kezelték, ahová elkísérte férje is, Hatvanyék, akik Oxfordból Londonba akartak költözni, béreltek londoni lakásukat a Church Row 6 alatt (mint a levélpapír is mutatja). A levél datálatlan, de miután Hatvanyinak Károlyihoz írt, az operáció eredményét tudakoló, itt nem közölt levelét 1945 augusztussal datálta, a közölt levél csak néhány nappal korábbi lehet.

³ Lakástügynökség (angol).

⁴ Hatvany még egy levelet írt Károlyinének Guildfordba, amelyben főleg készülő könyvéről van szó. Ebből a levélből kiderül, hogy Hatvanyé 1-2 nappal előbb meglátogatta Károlyiékát.

126. HAVAS ENDRE TÁVIRATA KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(London, 1945. szeptember 1.)

Invitation of Hungarian Government arrived to Foreign Office. You have to leave as soon as possible. Please ring me.

PIL 704. f. 81. ó. e. (eredeti távirat)

*

A magyar kormány meghívása a Külügyminisztériumba érkezett. Indulnia kell, amint csak lehetséges. Kérem hívjon fel.

127. KÁROLYI MIHÁLY TÁVIRATA ZSEDÉNYI BÉLÁHOZ

(London, 1945. szeptember)

With great delay and with thanks I received your message, take part opening meeting. Great difficulties for return. Hope will...¹ Please extend heartiest greetings Parliament. Keep touch with me by letter.

PIL 704. f. 129. ó. e. (fogalmazvány)

*